

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 02-04-2020 r.

Adam Bodnar

XI.540.9.2020.MS

**Pan
gen. dyw. SG Tomasz Praga
Komendant Główny Straży Granicznej
al. Niepodległości 100
02 – 514 WARSZAWA**

Szanowny Panie Komendancie!

Uprzejmie dziękuję za szybką odpowiedź (pismo z dnia 30 marca 2020 r., ozn.: KG-CU-ZSS.057.1.2020) na wystąpienie z dnia 26 marca 2020 r. dotyczące sytuacji, jaka zapanowała na polskich granicach po wejściu w życie rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie czasowego zawieszenia lub ograniczenia ruchu granicznego na określonych przejściach granicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 435, z późn. zm.) oraz w sprawie przywrócenia tymczasowo kontroli granicznej osób przekraczających granicę państwową stanowiącą granicę wewnętrzną (Dz.U. z 2020 r. poz. 434, z późn. zm.). Chciałbym przy tym zapewnić Pana Komendanta, że samo wprowadzenie ograniczeń w ruchu granicznym w warunkach zagrożenia pandemią SARS-CoV-2 uważam za uzasadnione i doceniam zaangażowanie Straży Granicznej w walkę z tym zagrożeniem. Tym niemniej udzielona przez Pana Komendanta odpowiedź budzi pewne wątpliwości co do praktyki stosowanej na przejściach granicznych, tak na zewnętrznej, jak i wewnętrznej granicy strefy Schengen.

Jak wynika z przekazanych przez Pana Komendanta informacji, do odprawy granicznej na kierunku wjazdowym do Polski kierowane są obecnie wyłącznie osoby, które należą do jednej z kategorii wymienionych w przepisach rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie czasowego zawieszenia lub ograniczenia ruchu granicznego na określonych przejściach granicznych. Wobec pozostałych podróżnych odprawy nie są dokonywane, a komendanci Placówek SG nie wydają żadnych decyzji dotyczących ich prawa wjazdu do Polski. Odpowiedź udzielona przez Pana Komendanta nie wyjaśnia jednak, w jakim trybie i w oparciu o jakie przepisy prawa odbywa się wstępna weryfikacja podróżnych pod kątem spełniania określonych w rozporządzeniu warunków wjazdu, a także kto i w ramach jakiej procedury decyduje o kierowaniu podróżnych do

odprawy lub ich zawróceniu na terytorium państwa, z którego próbowali do Polski wjechać. Nie jest nawet wiadome nawet, czy weryfikacji takiej dokonują funkcjonariusze SG, i czy prowadzona jest ona bezpośrednio na terenie przejścia granicznego.

Powyższe, niejasne zasady postępowania funkcjonariuszy SG wobec osób, które nie należą do wymienionych w rozporządzeniu kategorii budzą mój szczególny niepokój w związku z sytuacją, w jakiej znajdują się cudzoziemcy poszukujący ochrony przez prześladowaniami w kraju swojego pochodzenia, którzy zamierzali przekroczyć polską granicę po to, aby w Polsce taką ochronę uzyskać. Nawet w obecnych warunkach osoby te zachowały prawo do ubiegania się o ochronę międzynarodową, wynikające choćby z art. 18 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz.U.UE.C 2007.303.1. z późn. zm.) i art. 56 ust. 2 Konstytucji RP, a art. 6 ust. 2 oraz motyw 25 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (wersja przekształcona, Dz.Ur.L.2013.18.60, z późn. zm.) nadal przyznają im gwarancje możliwie najszybszego złożenia wniosku o ochronę i skutecznego dostępu do właściwych procedur. Pojawia się wobec tego pytanie, w jaki sposób, w warunkach zagrożenia epidemicznego, powyższe gwarancje są przez Straż Graniczną realizowane, czy osoby deklarujące funkcjonariuszom SG zamiar ubiegania się w Polsce o ochronę międzynarodową są odpowiednio identyfikowane, i czy są dopuszczane do kontroli granicznej, po której mogą złożyć wniosek o ochronę międzynarodową, z zachowaniem wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa zdrowotnego (tj. badań przesiewowych czy kwarantanny). Problem ten dotyczy głównie tych przejść granicznych na granicach zewnętrznych strefy Schengen, których funkcjonowanie nie zostało zawieszane.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2018 r. poz. 2179, z późn. zm.), zwracam się do Pana Komendanta z uprzejmą prośbą o szczegółowe wyjaśnienie przedstawionych wyżej wątpliwości. Byłbym przy tym wielce zobowiązany, gdyby zechciał Pan Komendant udzielić odpowiedzi na niniejsze wystąpienie w terminie 5 dni od jego otrzymania.

Z poważaniem

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/